

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות קיג.

מסורת הש"ס

(א) [גיטין נה: עדיות פ"ז]
 (ב) [מ"ט, (ז) ז"מ סו. כתובות
 ק; ג] [כתובות פו. גיטין
 מט:; ד] שבת קנב:
 תרומות פ"א מ"א,
 (ה) [שבת קנג.], (ו) ז"ל
 סבירא ליה. יעב"ז,
 (ז) כריתות פ: יתא. ע"ש
 דאיתא רבי אליעזר וע"ש
 תו' ית. ד"ה זבנא,
 (ח) [כריתות כז ב:],

הגהות הב"ח

(ה) גזר נזר לקיימן ית' להם
 (הב) שנה ושקל ירוק
 (הג) שנה (שמיני מלא) זרוע
 (הד) תאמיר ויבין סוף
 מנפני שרצה דרון
 מנפני: "ש"י דין
 (הו) שנה קטנה דלכלה:
 (ז) ועינים שמים
 (ח) מיניע ליה. ז"י ע"י
 פרק האשה דף פט:
 (א) רוח' ר"י לנחמ' יו'
 פ"ן שמיני. ז"י ע"י
 פירשו כלן לפי סדרתם
 ית' זלזל גורן שנה וסיל
 קנין שנה גורן שנה וסיל
 גורן ר"י כאן בקטנה לא
 גורן שמוס קנין שנה וסיל
 גנינין דף ז"י ע"י פ"ש
 אלז קטן לא גורן שמוס
 דלת ליה שזולן מזה
 פ"ש דלתי' דשמוס קני'
 שמוס נמי גורן ע"י
 סוכרחה חסותפות
 לפש' דל לא גורן
 בקטנה קנין אם חסל
 בתומה דלרחה קטנה
 יא' ק' מרחה לפש' דל

מִימַנְעֵי וְלֹא נִסְבִּי לָהּ. הוֹאִיל וּלְעוֹלָם הָיָה יְכוּלָה לִמְאֵן מִפְּנֵי חֲרָשׁוֹתָהּ
אֲבָל קָטָנָה גְּבוּל יֵשׁ לָהּ וְסִבְרָה מִפִּיִּיקָהּ לָהּ כֹּל שְׁעָתָה עַד שֶׁיִּצְבּוֹר זְמַן
מִיּוֹנָה: מֵאֵי שָׁנָה ^(א) דֹּאֲלָה בְּסָרוֹמָה. אִם הִשְׁאִיתָה אִמָּה לְכַח:
וּמֵאֵי שָׁנָה חֲרָשָׁה. שֶׁלֹּא הָיְתָה אֲצִידָה בְּקַטְנוֹתָהּ שֶׁאֵין יִשׁוּאֶיהָ גְּמוּרִין
דְּלֵא אֲכֵלָה כְּדָתָהּ כִּי' אֲלֵמָה לֹא

דלא אכלה כדמתן כ"ו אלמא לא
אכלה: על החרש ששילא חזיה.
בנקוטתה שיוצאה בגט ואפי' משתדיל
ואין חזיה מקבל גיטה מקצלתו היא
יוצאה ואפי' דקדושה גמורין הוו
וגירויא בלא דעת הוי גיטא לפי
השאלה יוצאת לרצונה ושלא לרצונה:
ועל קטנה בם ישראל יתומה הנישאת
ע"פ אמה שאוכלת בתרומה אע"פ
שאין נישואיה נישואין גמורים אכלה
בתרומה דרבנן כך אוקיימנא בהאשה
רבה (לעיל דף טז:) ואילו חרש לא
אכלה. מדשבהק לחרש דקעסיק
כלה ואפי' נקט קטנה ולא קמי ועל
החרש הנישאת מעלה קטנה שאוכלת
בתרומה: גזירה שמא יאכיל חרש
בחרש. והאי לאו סיניא מעליא
הוא מה לי פקח בחרש מה לי
חרש בחרש שניה אין נישואין ואם
זו מותרת אף זו מותרת שהרי נד
היתר שלהו אילו משום דלאו בני
עונשין נינהו אהו קטן אוכל נבלות
אלא כולה משום גזירה שמא יאכיל
חרש בפקחת הוא דאיכא עליה חיוב
מיתה כדאמר' במסאגתא דמילתא
והכי נקט ברישא שמא יאכיל חרש
בחרש ולא נקט שמא יאכיל חרש
בפקחת משום דחרש בפקחת לא
מיחלף בפקח בחרש אבל חרש
אשת חרש מיחלפא בחרש אשת
פקח ויחד מיחלף חרש בעל פקחת
בחרש בעל חרש אבל קטנה לגדול
ליכא למיגזר משום גדולה לקטן דאין
לקטן נישואין: וליכול אפי' חרש
בפקחת בתרומה דרבנן הא אית לה
נישואין מדרבנן: ומ"ש כ"ו. לקמן
בעי תרייהו מנח לא דהא אית לה.
והא לית לה: מימנעי וזה נפדי לה.
אבל בקטנה לא מימנעי דלמאי בכלל
דיעה: ממאנא. לית לה כתובה דהא
בעל כרחו נפקא שנייה. מד"ס: אין לה
כתובה. דרבנן קנסוה כדאמר ביש
מומרות (לעיל דף פה:): איינא. משום
דמקח טעות הוא: אבל יוצאה בגט
כ"ו. מדיוקא דמתני' דקמי ממאנא
שמעין מינה טעמא חזית דבעל
כרחו נפקא מינה הויאיה אשת לה
אלמא יש כתובה להטענה: אין לה
לשון

עליהם כלום. דאין להם דעת ואין תנא יותר ממה שהאיש רואה לישא אשה ראויה להפסיד ולהיות נוזק מנכסיו מימנעו ולא נסבי לה: אין חייבין עליהם דודאי אין לו שום קנין מה הדעת: הסתברותו של הלשון מלמדנו שיש להם דעה שכל נכסיהם נשפטים להם כנכסיהם של אחרים וכל נכסיהם של אחרים נשפטים להם כנכסיהם שלהם. ואם כן, הרי הם כאלו שהם אחרים וכל נכסיהם של אחרים נשפטים להם כנכסיהם שלהם. ואם כן, הרי הם כאלו שהם אחרים וכל נכסיהם של אחרים נשפטים להם כנכסיהם שלהם.

מימנעי ולא נסבי לה ומאי שנא קטנה דאכלה בתרומה ומאי שנא חרשת דלא אכלה בתרומה דתנן ⁽⁶⁾ העיד רבי יוחנן בן גודגא על החרשת שהשיאה אביה שיוצאה בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן ⁽⁷⁾ שאוכלת בתרומה ואילו חרשת לא אכלה גזירה שמא יאכל חרש בחרשת וליכול קמן אוכל נבלות הוא גזירה שמא יאכל חרש בפקחת וחרש בפקחת גמי ליכול בתרומה דרבנן גזירה דלמא אתי לאוכלה בתרומה דאורייתא ומאי שנא קטנה דאית לה כתובה ומאי שנא חרשת דלית לה כתובה דא"כ מימנעי ולא נסבי לה וקטנה מגלן דאית לה כתובה דתנן ⁽⁸⁾ הממאנת יהיה שנייה ויאילוניה אין לה כתובה אבל יוצאה בגט וקטנה יש לה כתובה וחרשת מגלן דלית לה כתובה דתניא ⁽⁹⁾ חרש ושוטה שנשאו פקחות אע"פ שנתפקח החרש ונשתפה השוטה אין להם עליהם כלום רצו לקיימן יש להם כתובה ⁽¹⁰⁾ ופקח שנשא חרשת או שוטה אפי' כתב לה מאה מנה כתובתה קיימת ⁽¹¹⁾ מפני שרצה לזוq בכסיו טעמא דרצה הא לא רצה אין לה דא"כ מימנעי ולא נסבי לה אי הכי פקתא לחרש ליתקן לה כתובה דא"כ מימנעי ולא מינסבי ⁽¹²⁾ יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא ההוא חרש דהוה בשבבותיה דרב מלכו ונאנסביה איתתא וכתב

וַיֵּלֶךְ חֲרֹשֶׁת לֹא אֲכָלָהּ, וְאִם מִנֵּה אֵי מִשּׁוּם דִּקְנֵט קִטְנָה דְלִמָּה כ"ש חֲרֹשֶׁת שֶׁלֹּא תִבָּח לְכָלל גְּדוּלוֹת וְאִי הוּא קִיטְט חֲרֹשֶׁת לֹא אֲכָלָהּ ה"א דְקִטְנָה לֹא אֲכָלָה כִּיּוֹן שֶׁזָּכָה לְכָלל יִשְׁוֹאֵץ וְיִזְיֵל דְדִיק מִדְּלָל מִנָּה חֲרֹשֶׁת בְּזֵדִי קִטְנָה: **שְׂמָא יֵאבִיז חֲרֹשׁ בַּפְקָתָה**, אֲכָל מִשּׁוּם שְׂמָא יֵאבִיז קִטְט בְּגִדּוּלָהּ לֹא גִזְרִין שֶׁלֹּא תֵאָכֵל קִטְנָה בְּחֲרֹמָה דְמִשּׁוּם זִמְנָא וּמִשּׁוּם לֹא גִזְרִין שֶׁהִי כְּשִׁדְּמָל וְיִבְעוּל יֵהִי קִדּוּשֵׁן דְּלוֹרִייתָהּ וְיִזְרֹשְׁלָמִי מִפְּרָשׁ בְּקִטְנָה לֹא גִזְרִין מִשּׁוּם חִינָא שִׁהִיּוּ הֵכָל קוֹפְלִין עָלֶיהָ לִישְׁאָנָה וְשְׂמָא בְּחֲרֹשֶׁת לֹא שִׁיךְ הֵאֵי טַעמָה מִשּׁוּם דְּחֲרֹשֶׁתָּה גְרָמָה לֵה וּבִקּוּן פ"י בְּהִנְקִין (גִּיטִין ד' נה ד"ה בַּפְקָתָה) לֵדָּא גִזְרִין אֲטוּ קִטְט שִׁישָׁא גְדוּלָהּ מִשּׁוּם דְּלִית לֵיהּ נִשְׁוֹאֵץ כְּדֹאמֵר הֵכָּא וְיִמְלִתָּא לֵדָּא כְּשִׁמָּה הִיא וְאִין נִרְאֵה דֵּהָ מִשְׁלֹן סְמוּךְ לְפִישִׁיקוֹן מַעֲלִיתוֹת הִיא כְּדִפ"י לַעֲלִי (דף כב: ד"ה סְמוּךְ):

דלמא אתי לאובלָה בתרומה
דאורייתא. אבל בקטנה
דלא אכלה חלא בתרומה דרבנן
כדאמר בהאשה רבה (לעיל דף 5.
והש) לא גזרו חטו דאורייתא (א) כיון
שחגיג כלכל גדלות:

דאס בן מימנעץ וואָס נסבֿי אַה.
וואָס משום שלא תהאָ קלה
בעיניו להוֹרִיאהּ לא חשו חכמים לכך:
מאן חבים אַמײַערבֿר חבֿי. דוקא
במטלטלי תנן בהנזקין
(גיטין דף נט.) חרש רומן וגרמז אבֿל
במקרקעי לא ומה ששיעבד בכתובה
מקרקעי משום שהיה לו אטרופוס
וגם זכין לאדם שלא בפניו. ר״י:
יֵאמָר

כרכ מלכיו דגברא רבה הוא
כ"ש הכא דאיכא תרתין אמר
חייבין עליה אשם תלוי לימא
תרומתן תרומה ואלו הן חרש
נים שתרם של ישראל אפילו
כרבי אלעזר דתניא ר' יצחק
לחולין מפני שהוא ספק אי
גון חתיכה משתי חתיכות ומי
כי אלעזר אומר כ"כ חייבין על
א' ופלוג עליה בחדא ואיכא
חרש חייבין עליה אשם תלוי
בעא רב אשי מ"ט דר' אלעזר
זו מספקא ל' אי דעתא צילותא
אי

[illegible]

לא תצא לחו"ל. והיא תרומה לאסור לזרים ויחזור ויתרוס הפקח אחרת, מפני שהוא ספק. אי דעת ללולתא היא אי לא (שם), כ"י. משמי חמיות, אם אכל חלבו בשוגג קצבור מיה הוא (כ"י)

עין משפט
נר מצוה

זא א מ' פ'ו מהלכות
 תרומות הלכה ג'
יב א מ' ש' שם הלכה ד'
 ועי' ג'כ"ט:
יד ד מ' פ"ד מנהל'
 ארבות הלכה ה' סנה'
 עשין מה טו"ש' אר"ש'
 סימן קנח ספ"ה:
יז א מ' ש' שם הל' ג'
 טו"ש' שם ספ"ה ד'
כ א מ' ש' טו"ש' שם
 ספ"ה:
כא ז מ' ש' ופ"ח שם
 הלכה ג' סנה' ז'
 טו"ש' שם ספ"ה ו' וסימן
 פ"ד ספ"ה ד'
כב א מ' פ"ח מנהל'
 ארבות הלכה ו' סנה'
 שם ספ"ה ש' י'
כג ט מ' ש' שם הלכה ה'
 טו"ש' שם פ"ט ו'
כד י מ' ש' טו"ש' שם
 ספ"ה:
כה ב מ' פ"ח מנהל'
 שגנות הלכה ג' סנה'
כו א מ' פ"ד מהלכות
 תרומות הלכה ג' סנה'
 עשין קנח טו"ש' יו"ד'
 סימן שלח ספ"ה:
כז א מ' פ"ח מנהל'
 שגנות הלכה ג' סנה'

מזמור רע"י

על החרשה שהשיאה
 ארבה. ויבואו ענין דלע"י
 קצבה לזנין קדושים דלע"י
 כשהיא קטנה, והוא לא
 אשת איש גמורה, אפילו
 אשה יתומה בגט ומקבלת
 את גיטו, ואפ"י דלית בה
 דעתא, דלע"י נפקא
 גט כרחה נפקא וזלתי
 מתרומה גניזויה ואפילו
 נפקא הלך כן נפקא
 ענין דעתא (ד"ס"י ח"ה)
 ההפסד. קמה לדעת
 שהאמה קמה לדעת
 אמרו חכמים יכולה להנאץ,
 דלע"י המורה אין משעה
 קטנה לזון ואם איש
 וזהו שכן לקדשה ודענן
 וכן מקדש שאולין ליומם
 שלא יבא בה מנהב, אלא
 ושמרנה בעלה וזה אמרו
 דלע"י לא נזנאו
 (ד"ט). והבשריה. שנים
 לערות שגור חכמים
 כפי שני דינמות
 והאריגות. ודוכינתא
 (ד"ט). אין להן כבוד
 מוחלט משום דענניה
 ויאלה (כתובות ק) ואף
 מה שהבשרים נגדוניהם
 ושמרנה כדכתיב, וזלתי
 משום חמשה שחקין נאשה.
 קטנה דענן כרחה נפקא
 (ד"ט י"ד). שניה קנסא
 פדיון הוה כדלחמינן
 דברין שם חזקתא (לעיל)
 פה) מפני שהיא מרגלתו
 ונאשאה. שניה פספסת
 גלוס. גלוסא שניה
 נפקלת כגון וולד כשר,
 אילנות משום דמקח
 שטות הוא (כתובות ק)
 דכתיב ארץ ידענו לא
 שיש לו לא להנדה,
 כה"ס וירושלמי (כתובות
 ח"ג). וירושלמי
 שאנו שול. גלוס שטות,
 דכתיב מנאול ודענן
 דלע"י ברשות ישראל.
 דלעילות מוכיח אמרנו
 כן כחמיו ענין אהם, ש
 לבנות משלחם. וזהו אם
 בני גרים חף שולחם בני
 גרים